

Chanel Matil Lodik

**HET
ANTIRACISME-
HANDBOEK**

INLEIDING

Even voorstellen...

Mijn naam is Chanel Matil Lodik. Misschien ken je me beter onder mijn alias Marketingvrouw. Marketing is mijn corebusiness en tot maart 2018 wilde ik alleen bekendstaan om mijn marketingexpertise. Alles wat je tot die tijd over mij vindt, gaat dan ook over marketing.

Hoewel je nu mijn boek *Het antiracismehandboek* in handen hebt, onderdrukte ik jarenlang mijn opinie over onderwerpen zoals ongelijkheid, racisme en diversiteit & inclusie. Ik wist dat wanneer je als Zwarte vrouw (of andere persoon van kleur) daar ooit je mond over opendoet, dat het enige onderwerp is waar je om bekend zal staan.

In maart 2018 maakte ik de zakelijke zijstap naar diversiteit & inclusie. Jaarlijks zijn er artikelen over racisme op de arbeidsmarkt, racisme op de woningmarkt en het tekort aan representatie in de media. En toch werd dat geminimaliseerd. Het waren slechts incidenten. Maar hoe vaak moeten incidenten terugkerend voorkomen voordat ze gezien worden als iets structureels? Ik kwam het zoveelste artikel tegen over het gebrek aan diversiteit in de Nederlandse media. En ik was er helemaal klaar mee. In plaats van me te ergeren, dacht ik na over wat mijn bijdrage zou kunnen zijn. Ik lanceerde het platform *Meer kleur in de media*. Een platform met als doel: op een laagdrempelige manier zorgen voor betere representatie van Zwarte mensen en mensen van kleur in de Nederlandse media. Het idee werd geboren uit de ergernis om het zinnetje: 'We willen wel mensen van kleur betrekken, maar we kunnen ze niet vinden.' Tegelijkertijd was het een praktische oplossing. Jullie kunnen ze niet vinden? Ik geef ze jullie op een presenteerblaadje. Met de lancering van het platform gingen mijn remmen los. Ik kon eindelijk weer vrijuit spreken over discriminatie, diversiteit & inclusie. En ik werd meteen gehoord. Twee dagen na het oprichten schoof ik aan bij *Spraakmakers' mediaforum*. Tegenover mij zat de hoofdredacteur van *De Telegraaf*, Paul Jansen, die representatie waanzin noemde. Ik zat klaar om het debat te voeren.

Mijn mediaoptreden werd opgepikt door diverse redacties en al snel kreeg ik de vraag om mee te kijken achter de schermen. Hoofdredacteurs van verschillende mediamerken wisten, net als ik, dat diversiteit & inclusie in je media-items voortvloeien uit het hebben van een diverse samenstelling. 'Waarom is onze redactie zo wit?' vroegen ze dan ook.

Goudeerlijk als ik ben, wees ik hen op de exclusieve cultuur bij vele organisaties. 'Mensen van kleur voelen zich niet welkom op jullie redactie en als ze er eenmaal zijn, voelen zij zich niet thuis.' Ik nam het woord racisme in deze tijd nog niet in de mond, want dat was taboe bij witte mensen. In mei 2020 veranderde dat.

In Amerika werd de Zwarte man George Floyd vermoord door de witte agent Derek Chauvin. George Floyd was niet de eerste Zwarte persoon en is helaas ook niet de laatste Zwarte persoon die door agenten is vermoord. Toch was er iets aan zijn moord wat ervoor zorgde dat er wereldwijde aandacht en protesten waren. Heel de wereld scandeerde: 'Black Lives Matter!'

Na de moord op George Floyd kregen - vooral witte - mensen een openbaring over racisme. Ook zij waren eindelijk overtuigd van het bestaan ervan op grote schaal. Racisme is diep doorgedrongen in onze maatschappij, en dat werd nu massaal gezien.

'Wat kan ik doen tegen racisme?' 'Ik heb een verhitte discussie gehad met mijn schoonvader over racisme, hoe wijs ik hem op zijn gedrag?' 'Hoe zeg ik tegen mijn collega dat haar "grapjes" racistisch zijn?' Het zijn vragen die ik dagelijks in mijn inbox kreeg. Op den duur knipte en plakte ik reacties in mijn notities, zodat ik sneller door mijn 50 dm's per dag heen kwam. Het was nauwelijks bij te houden.

Mijn oplossing voor de drukte was simpel: bundel, structureer en plaats alle vragen op volgorde, om vervolgens de antwoorden via een soort webinar te delen. We zaten ondertussen al drie maanden lang in een wereldwijde pandemie en waren het digitale leven inmiddels toch al gewend.

Eerlijk is eerlijk, ik moest er wel geld voor vragen. Als ik er nog meer tijd aan ging besteden, moest er ook brood op de plank komen. Maar het mocht niet te duur zijn. Het moest betaalbaar blijven. Zo was het antiracismewebinar 'Wat kan ik tegen racisme doen?' geboren.

Met meer dan 1000 aanmeldingen bleek de webinar een schot in de roos. En daarna werd het alleen maar beter. Vele volgers van de webinar stapten naar hun werkgever. Hun collega's moesten ook leren wat zij van mij geleerd hadden. Zo werd de webinar over antiracisme een masterclass voor bedrijven. De webinar wordt nog regelmatig via mijn website aangekocht en ik geef nog wekelijks masterclasses. Tijdens de masterclass over racisme leg ik medewerkers van nationale en internationale organisaties uit wat racisme

inhoudt, hoe gelaagd het is en wat zij zelf kunnen doen tegen racisme. Het is een onderwerp waar ik helaas niet over uitgesproken raak. Daarom schreef ik dit boek, zodat jij ook kunt leren over racisme. Maar vooral zodat je in actie kunt komen tegen racisme.

Jij kunt net die ene persoon zijn die een ander tot inkeer brengt. Jij kunt net die ene persoon zijn naar wie de ander luistert. Jij kunt net die ene persoon zijn die connecties heeft met iemand met impact.

Of jij kunt net die ene persoon met impact zijn.

Hoe werkt dit boek?

Dit boek is een antiracismehandleiding. In de eerste instantie wilde ik zeggen voor beginners, maar op een bepaalde manier zijn we allemaal beginners. Dit bleek ook uit de reviews die ik ontving na de antiracisme-webinar. Velen die zich al langer inzetten tegen racisme gaven aan nieuwe dingen geleerd te hebben.

Racisme is gelaagd en vaker subtiel dan expliciet, dus is het belangrijk dat je eerst weet wat racisme nou eigenlijk is en waarom veel dingen waarvan je tot nu toe dacht dat ze niet racistisch waren, dat wel zijn, vóóordat we doorgaan naar de voorbeelden en actiepunten. Dit is de reden dat mijn werk bestaat uit drie opvolgende delen:

1. Definitie: wat is racisme?
2. Voorbeelden: hoe herken ik het?
3. Actie: wat kan ik ertegen doen?

Zo werkt mijn masterclass en zo werkt dit boek ook. Als ik zou beginnen met voorbeelden, zouden er bij elk hoofdstuk lezers zijn die zeggen: 'Ja, maar dat is niet helemaal racistisch.' Dit maak ik dagelijks mee in de praktijk. Door het om te draaien, ben ik deze kwalijke reactie voor.

Het kan zijn dat je sommige voorbeelden vaker voorbij ziet komen, al dan niet in een iets andere vorm. Dit komt doordat deze voorbeelden onder meerdere vormen van racisme vallen. Een voorbeeld van micro-agressies is soms ook een voorbeeld van anti-Aziatisch racisme of islamofobie en kan dan in alle drie de hoofdstukken voorkomen. Maar hoe vaker iets herhaald

wordt, hoe beter je het leert herkennen. Uiteindelijk gaat het er vooral om dat het racistisch is.

Na de voorbeelden komen de actiepunten. Wat kun jij doen om de wereld een beetje beter te maken? Hoe cliché het ook klinkt, ook hier geldt: verbeter de wereld, begin bij jezelf. En verbeter dan anderen.

Aan het eind van het boek vind je een lijst met de meestgestelde vragen. Mijn professionele carrière op het gebied van antiracisme komt voort uit het verzamelen van de meestgestelde vragen in mijn inbox en daar antwoord op geven. Ook tijdens het schrijven van dit boek kreeg ik geregeld dezelfde vragen. Het antwoord op de meeste vragen vind je door het boek heen. Voor het gemak heb ik ze ook gebundeld.

Ook vind je achterin twee woordenlijsten: één speciaal voor mensen die vooral Engelstalige woorden gebruiken en willen weten wat het Nederlandse woord ervoor is, en één voor de mensen die bijna niets meer durven te zeggen, omdat ze bang zijn de verkeerde woorden te gebruiken. Op de tweede lijst staan ongewenste woorden en woorden die als vervanging dienen.

Overigens wil ik je wel meteen vragen om af te stappen van de angst om fouten te maken. Dat gebeurt nou eenmaal in het leven. In dit boek deel ik ook de fouten die ik maakte. Ik ga er ook niet van uit dat dit mij niet meer zal overkomen. Als dat gebeurt, houd ik het volgende motto aan: vallen, opstaan en doorgaan met de strijd tegen antiracisme.

In het ergste – of eigenlijk beste – geval weet je alles al. Dan is dit boek een goed cadeau voor die ene oom/collega/vriendin die heeft ontdekt dat racisme toch niet zo uitzonderlijk is als eerst werd gedacht en niet weet waar te beginnen in de strijd.

Disclaimers

Terwijl je dit boek leest, zullen er een aantal dingen opvallen. Ik schrijf Zwart met een hoofdletter, heb het over Zwarte mensen én mensen van kleur, gebruik het woord ras altijd met disclaimer of aanhalingstekens, ik doe aan *naming not shaming* en gebruik zo min mogelijk woorden die eindigen op -fobie. Dit laatste doe ik alleen in het hoofdstuk *Islamofobie*, omdat de autoriteit op dat gebied daar specifieke definities voor hanteert en ik niet de persoon ben die die kan verwerpen.

Zwart met een hoofdletter Z

Ik schrijf Zwart bijna altijd met een hoofdletter, omdat Zwart niet alleen een kleur betreft, maar ook de gedeelde culturele identiteit van Zwarte mensen van over de hele wereld. Academicus en mensenrechtenactivist W.E.B. Du Bois was de eerste die hier in 1926 een campagne voor begon, al ging het destijds om het woord Negro.

Hij schreef onder andere *The New York Times* aan met het verzoek om het woord Negro met een hoofdletter te schrijven. ‘Het gebruik van een kleine letter voor de naam van twaalf miljoen Amerikanen en tweehonderd miljoen mensen’ was volgens hem een persoonlijke belediging. Iets minder dan een eeuw later kiest *The New York Times* er opnieuw voor om duidelijk te maken wanneer zij het hebben over kleur (black) of over de gedeelde identiteit (Black) en ik volg.

Zwarte mensen apart benoemen

Het is belangrijk om Zwarte mensen expliciet als aparte groep te benoemen naast mensen van kleur in het algemeen. Dit omdat Zwarte mensen ook te maken hebben met diepgeworteld racisme afkomstig van mensen van kleur. Om de leesbaarheid te bevorderen, spreek ik in enkele gevallen toch alleen van mensen van kleur, terwijl ik mensen van kleur én Zwarte mensen bedoel.

Ik heb helaas nog geen bruikbare term gevonden om iedereen die niet wit is als groep te omschrijven. De krachtige Amerikaanse afkorting BIPOC (Black, Indigenous and People of Color) is niet naar het Nederlands te vertalen, omdat wij in Nederland niet te maken hebben met oorspronkelijke Amerikanen (waar *indigenous* naar verwijst). Aangezien BIPOC gaat over iedereen die niet wit is, zou ik als vervangende term ‘niet wit’ kunnen gebruiken. Maar door de groep zo aan te duiden, blijf ik witheid gebruiken als norm. Daar wil ik juist van afstappen.

Ras bestaat niet

Er is slechts één menselijk ras. De manier hoe wij ras gebruiken voor mensen, is een verzinsel, een sociaal construct om te bepalen welke mensen beter zijn dan andere mensen. Door dit woord te blijven gebruiken voor mensen, blijven we denken dat er verschillende menselijke rassen zijn.

Haat is geen fobie

Er zijn twee redenen waarom ik liever over 'haat' of 'discriminatie' spreek dan over 'fobie'. Beide begrippen staan verwerkt in deze definitie die ik op Wikipedia vond.

Een fobie is een psychische aandoening waarbij iemand, om doorgaans onduidelijke redenen, een overmatige angst ontwikkelt voor specifieke zaken of situaties. Deze angst staat niet in verhouding tot de reële bedreiging die van de situatie of het object uitgaat en de lijder is zich hiervan goed bewust.

Vaak is fobie in de racismecontext helemaal geen angst, maar pure haat of in elk geval een sterke afkeer. Daarnaast is men zich er juist niet van bewust dat het geen reële bedreiging is. Ze vinden het zelfs zo realistisch dat ze hun afkeer kunnen beargumenteren.

Maar ik ben helemaal niet racistisch...

Het is heel goed dat je niet racistisch bent. Maar in een racistische wereld is het helaas niet genoeg om niet racistisch te zijn, je moet *actief antiracistisch* zijn. Mensen denken dat niet racistisch zijn het tegenovergestelde is van racistisch zijn, maar dat is het niet. Ik kan begrijpen dat de gedachte dat je niet racistisch bent geruststellend kan werken. Maar eerlijk gezegd geeft deze gedachte je een excuus om geen actie te hoeven ondernemen. Je hoort immers bij de *'good ones'*.

'Ik ben niet racistisch, dus ik doe niets fout. Ik hoef me er niet mee bezig te houden.' Dat is wat veel mensen denken. Je gaat dan echter voorbij aan het feit dat de maatschappij als een geheel functioneert en dat het ene gedrag het andere in stand houdt. De meeste witte mensen zijn geen uitgesproken racisten die bewust discrimineren. Maar dat betekent niet dat zij niet verantwoordelijk moeten worden gehouden voor hun passiviteit, waardoor anderen wél openlijk racistisch kunnen zijn.

Bovendien leven we in een maatschappij die gefundeerd is op *white*

supremacy, oftewel witte suprematie. Al zouden er geen racisten meer in de maatschappij zijn, dan zouden Zwarte mensen en mensen van kleur nog steeds lijden onder institutioneel racisme. Onze samenleving is opgebouwd in een tijd dat de wereld nog vol zat met racisten, en die structuur is nog niet afgebroken.

Op Reddit vond ik hier een duidelijke vergelijking voor.

‘Stel je een man voor die een hotel aan het bouwen is. Hij heeft een hekel aan mensen met een beperking. Hij heet ze liever niet welkom en bouwt het hotel zo dat de toegang voor hen specifiek wordt bemoeilijkt. Jaren later verkoopt hij het hotel aan een nieuwe eigenaar die geen problemen heeft met mensen met een beperking.

De nieuwe eigenaar heeft geen problemen met mensen met een beperking. Maar ja, het hotel en zijn fundering zijn al gebouwd. Er zijn geen gehandicaptenparkeerplaatsen, geen opritten, geen invalidentoilet, enzovoorts. Hoewel de mensen die het hotel momenteel runnen niet actief discrimineren, gebruiken ze een systeem dat wel is ontworpen om te discrimineren. Ze hebben de verantwoordelijkheid om het systeem – in dit geval het hotel – te repareren, zelfs als ze niet het oorspronkelijke ontwerp hebben gemaakt.

Zie jezelf als de nieuwe hoteleigenaar die het probleem niet ziet en het allemaal wel prima vindt zo, zelfs na talloze klachten. Gelukkig is antiracisme vrij simpel. Het is een staat waarin je tegen racisme vecht op het moment dat je het tegenkomt. Dus ook in jezelf. Antiracisme is niet gebruikmaken van je privilege om weg te kijken, maar juist dat privilege inzetten om gehoord te worden wanneer het ertoe doet.

Om actief antiracistisch te zijn, moet je continu je kennis verrijken en wat je hebt geleerd omzetten in de praktijk. Wat je leert, pas je toe. Maar om te leren, moet je daar wel voor openstaan. Er mag geen moment zijn dat je denkt dat je er al bent, zelfs niet als je jezelf als bondgenoot ziet of zélf onderdeel bent van een gemarginaliseerde groep (dat is een groep mensen die te maken hebben met sociale uitsluiting).’

Je krijgt geen certificaat als het gaat om antiracisme en er is ook geen eindstreep. Het is een levenslange marathon, waarbij witte mensen eigenlijk de enige zijn met de luxe om een pauze te kunnen nemen.

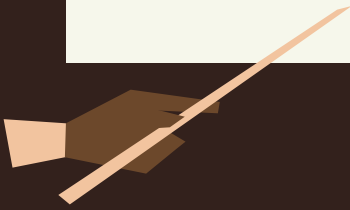
Hoe weet je zeker dat het racisme is?

Stel: je maakt als wit persoon een grapje en een ander wijst je erop dat het racistisch is. Je kunt dan twijfelen of het inderdaad racistisch was. 'Misschien was de andere persoon wat overgevoelig vandaag?' Wat racisme betreft moet je vertrouwen op de ervaringen van mensen van kleur, al dan niet in combinatie met cijfers. Soms weet je het niet, tenzij iemand je erop wijst. Als een persoon van kleur je erop wijst, ga er dan maar van uit dat het inderdaad racistisch was.

Houd er rekening mee dat racistisch gedrag het gros van de tijd onbewust is. Wanneer jij bijvoorbeeld twee sollicitanten hebt, waarvan de een op jou lijkt, kies je onbewust voor je spiegelbeeld. Het is niet zo dat je op dat moment een bewuste afweging maakt op basis van huidskleur. Toch werkt het helaas zo. Onderzoek laat ook zien dat wanneer er twee identieke cv's voor een leidinggevende functie binnenkomen, waarbij alleen de namen verschillen, diegene met een niet-Nederlandse of niet 'wit klinkende' naam negatief meeweegt in de kans op werk.

Is de keuze voor een sollicitant met je eigen huidskleur racistisch? Dat weet je alleen als je weet hoe het menselijk brein werkt, als je je verdiept hebt in racisme en als je met een eerlijke blik naar jezelf – en in dit geval de twee sollicitanten – durft te kijken.

**Zie racisme als een spectrum.
Je bevindt je ergens op dat
spectrum, tenzij je actief
antiracistisch bent.**

WAT IS RACISME?

Als je racisme opzoekt in de Dikke Van Dale, lees je het volgende:

racis.me (het; o)

- 1 opvatting dat mensen met een bepaalde huidskleur beter zouden zijn dan mensen met een andere kleur, gebruikt als rechtvaardiging om mensen met een andere kleur slecht te behandelen
- 2 discriminatie op grond van huidskleur; = rassendiscriminatie

Op basis van deze definitie zou iedereen racistisch kunnen zijn. We krijgen tijdens onze opvoeding, op school, via de televisie of andere media, bij vrienden en eigenlijk gewoon in onze gehele maatschappij allemaal vooroordelen mee, hetzij over gender, hetzij over klasse, hetzij over huidskleur en de eigenschappen die men daaraan verbindt. Maar is dat racisme?

Ik kan als Zwarte vrouw vinden dat ik beter ben dan witte mensen of mensen met een olijfkleurige huid. Wat is het effect daarvan? Hoe beïnvloedt mijn superioriteitsgevoel het leven van anderen? Welke ongemakken ervaren zij daardoor? Hebben zij daardoor minder kans op een woning? Een lager salaris? Worden zij daardoor vaker aangehouden door de politie? Dat lijkt me niet.

Ik kan me dus zeker superieur voelen aan mensen met een andere afkomst en vooroordelen over hen hebben, maar mijn invloed op het leven van een ander is relatief beperkt. Daarom is de definitie van racisme ook toe aan een update, zoals in Amerika al is gebeurd.

Het Amerikaanse woordenboek Merriam-Webster ontving een mail van Kennedy Mitchum. In deze mail vroeg zij hen om de definitie van racisme uit te breiden. Een belangrijk aspect van racisme ontbrak namelijk: systematische onderdrukking. Haar aanvraag werd gehoord en in juni 2020 paste het woordenboek de definitie aan:

Racisme is de systematische onderdrukking van een raciale groep tot het sociale, economische en politieke voordeel van een ander.

In navolging van Kennedy Mitchum heb ik Van Dale in april 2021 benaderd in de hoop dat ze deze nieuwere, uitgebreide definitie zullen overnemen. Na een reminder kreeg ik na vier maanden een reactie:

'De Dikke Van Dale beschrijft de taal zoals die werd en wordt gesproken en geschreven door ons allemaal. Dat betekent dat als de visie op bepaalde woorden verandert onder grote groepen taalgebruikers, die veranderingen ook worden beschreven. Het moet wel gaan om veranderingen die zich breed voordoen in onze taal. De volgorde is: eerst verandert de taal, daarna verandert de beschrijving van de taal in het woordenboek. Het woordenboek zal dus altijd een klein stapje achterlopen op de taalwerkelijkheid, omdat het die taalwerkelijkheid beschrijft.

Het woordenboek besteedt ook aandacht aan de taal zoals die in het verleden werd gebruikt. Een woordenboek als de Dikke Van Dale kun je dus ook gebruiken bij het lezen van teksten uit de vorige eeuw.

In de Dikke Van Dale zijn de afgelopen tijd allerlei aanpassingen gedaan in het artikel 'racisme', vooral bij de tweede betekenis. Daar zijn veel voorbeelden toegevoegd, onder andere de uitdrukking 'institutioneel racisme', waarin het systematische karakter van racisme wordt genoemd.

Vanzelfsprekend blijft de redactie dit woord goed in de gaten houden en zullen er verder aanpassingen plaatsvinden als daar aanleiding voor is op grond van hoe het woord wordt gebruikt door de Nederlandstalige gemeenschap.'

Met andere woorden: zolang witte Nederlanders deze definitie niet overnemen, komt er geen geüpdatete versie.

De geüpdatete versie is overigens helemaal niet zo nieuw als dat het nu lijkt. Racisme wordt al decennialang op deze manier beschreven. Activist Erica Sherover-Marcuse zei in de jaren 80 bijvoorbeeld het volgende over racisme:

'Racisme is een gevolg van een – zichzelf in stand houdend – onevenwicht in economische, politieke en sociale macht. Deze onevenwichtigheid is consequent in het voordeel van leden van sommige etnische en culturele

groepen ten koste van andere groepen. De gevolgen van deze onbalans doordringen alle aspecten van het sociale systeem en hebben invloed op alle facetten van het leven van mensen. De systematische aard van de mishandeling die mensen van kleur ervaren, is het resultaat van geïstitutionaliseerde ongelijkheden in de sociale structuur.'

Sherover-Marcuse is op haar beurt hoogstwaarschijnlijk geïnspireerd door Pat Bidol, die racisme in 1970 al omschreef als de optelsom van macht en raciale vooroordelen. Of wellicht is ze geïnspireerd door het werk van Judith H. Katz, die de definitie van Pat Bidol opnam in haar veelgelezen boek *White Awareness: Handbook for Anti-Racism Training*.

Racisme gaat dus verder dan de opvatting dat mensen met de ene huidskleur beter zijn dan mensen met een andere huidskleur. Pas als er macht bij komt kijken, is het effect dusdanig groot dat je kunt spreken van racisme. Het is een systeem van institutionele, systematische onderdrukking, waarbij zowel individuele acties als acties die worden veroorzaakt door het systeem nadelig kunnen uitpakken voor Zwarte mensen en mensen van kleur.

Racisme jegens witte mensen

Het valt je wellicht op dat in de context van racisme tot nu toe alleen wordt gesproken over slachtoffers in de vorm van Zwarte mensen en mensen van kleur. Maar hoe zit het met racisme jegens witte mensen, ofwel 'omgekeerd racisme'? Het korte antwoord is: racisme jegens witte mensen bestaat niet. Omgekeerd racisme bestaat niet, omdat Zwarte mensen en mensen van kleur niet de benodigde macht hebben om racistisch te zijn, een belangrijke component volgens de definitie die je net las. Macht behoort voornamelijk toe aan de witte mensen in deze wereld.

Zwarte mensen en mensen van kleur kunnen uiteraard wel vooroordelen hebben over witte mensen, maar hun ontbreekt de macht om significante invloed te hebben op hun leven.

Het idee van omgekeerd racisme, ook wel anti-wit racisme genoemd, komt voort uit de zelfingenomen gedachte dat witte mensen altijd superieur zijn en overal recht op hebben. Dit zie je ook terug in de situaties die witte mensen voordragen om anti-wit racisme aan te kaarten.

‘Ik zie bij de Turkse supermarkt geen witte mensen werken, dat is toch ook racisme?’

De vraag is natuurlijk in hoeverre witte mensen solliciteren bij de Turkse supermarkt in plaats van bij de grote supermarktketen. Daarnaast blijkt uit onderzoek nog steeds dat je als witte ex-crimineel in Nederland meer kans hebt om uitgenodigd te worden voor een sollicitatiegesprek dan een persoon van kleur zonder strafblad. Dus je hebt als wit persoon sowieso meer kans op werk in de maatschappij.

‘Positieve discriminatie is racisme jegens witte mensen.’

Positieve discriminatie komt letterlijk voort uit het feit dat witte mensen worden voorgetrokken op basis van hun witte huid. Bij positieve discriminatie weegt een witte huidskleur voor de verandering níét mee. Daarom moeten we ook stoppen met deze term. Het is geen positieve discriminatie. Het is een eerlijk sollicitatieproces waarbij mensen die de normgroep vertegenwoordigen nu geen extra punten meer krijgen.

‘Ik voel me niet gerepresenteerd door die Arabische vrouw met een hoofddoek op tv.’

Gelukkig is 91 procent van de experts in de media wel wit, dus hoef je je als wit persoon geen zorgen te maken. Statistisch gezien heb jij nog altijd flink wat meer kans op representatie.

‘Er zijn ook Zwarte mensen die geen relatie willen met witte mensen.’

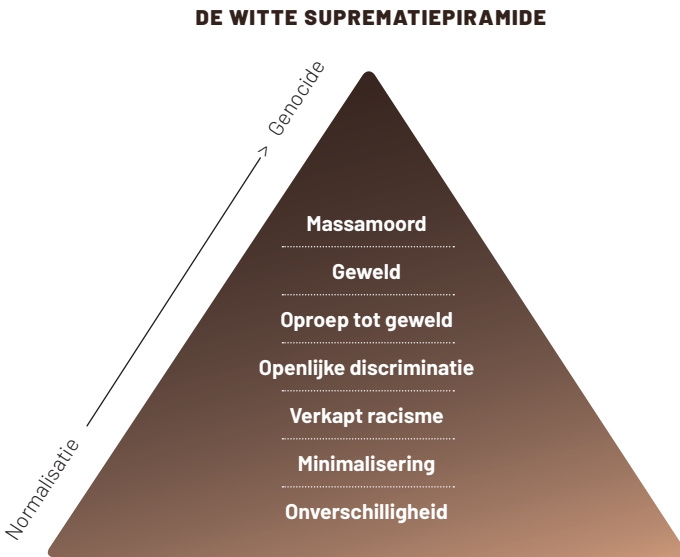
En komt dat doordat Zwarte mensen superieur denken te zijn, of is dit uit angst voor racisme en als lustobject gezien te worden?

‘Wit is een scheldwoord.’

Wit is alleen een scheldwoord als je van mening bent dat wit gelijkstaat aan iets slechts. Wellicht heb je die gedachte, omdat je zwart met iets negatiefs associeert en zwart als een scheldwoord ziet. Anders is wit namelijk gewoon een niet-koloniale benaming voor mensen met een zalmkleurige huid.

De racismepiramide

Racisme is dus macht in combinatie met raciale vooroordelen. Maar wanneer je een woord zoals macht gebruikt, kunnen mensen het idee krijgen dat individuele acties weinig invloed hebben op racisme. Het tegenovergestelde is waar. De racismepiramide laat zien hoe ogenschijnlijke kleine acties bijdragen aan ongelijkheid op maatschappelijk niveau.

De van oorsprong 'witte suprematiepiramide' van Ellen Tuzzolo (2016) maakt duidelijk zichtbaar hoe een subtiele vorm van racisme invloed heeft op een meer extreme vorm. Zelf noem ik haar model liever de racismepiramide, zodat mensen van kleur zich ook aangesproken voelen en beseffen dat hun acties ook invloed hebben.

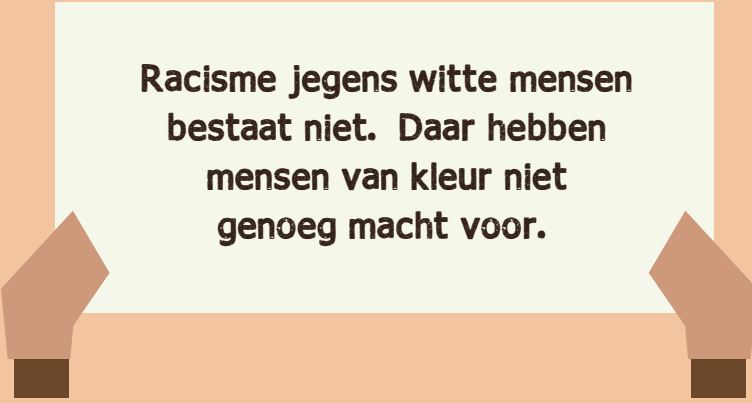
Bovenaan de piramide vind je de kwaadaardigste vormen van racisme: massamoord, genocide en ander geweld. Denk aan de wrede heden van de Ku Klux Klan of de nazi's, maar ook het fysieke anti-Aziatisch geweld dat in

2020 uitgebreid in de media aan bod kwam. Deze vormen van racisme zijn als het ware het topje van de ijsberg. Onder het wateroppervlak schuilen alle minder bekende vormen van racisme, zoals:

- racistische ‘grapjes’ maken of erom lachen
- etnisch profileren door de politie en de Belastingdienst
- ‘minder minder minder Marokkanen’ roepen
- je kind op een witte school plaatsen omdat je daar beter onderwijs verwacht
- je met carnaval verkleden als indiaan
- ‘All Lives Matter’ roepen
- vragen waar iemand ‘echt’ vandaan komt
- een afro als onprofessioneel bestempelen
- ‘Hanky Panky Shanghai’ zingen
- trots zijn op de VOC-mentaliteit
- ophef creëren als moslims een wet willen tegen islamofobie

Deze ogenschijnlijk onschuldige – en waarschijnlijk ooit ook door jou gebruikte – vormen van racisme maken het bestaan van de wreedste vormen van racisme mogelijk. En dit werkt ook andersom: de wrede vormen van racisme zijn brandstof voor de subtiele vormen van racisme. Het is een wisselwerking.

Naarmate je verder in het boek belandt, zul je zelf zien hoe het racisme van de ene laag andere vormen van racisme aanwakkert, of in stand houdt. Daarom is het belangrijk om racisme te bestrijden op alle niveaus.

The image features a solid light orange background. In the center, a white rectangular sign is held up by two stylized hands. The hands are a medium brown color with dark brown cuffs. The sign contains the following text in a bold, black, sans-serif font:

**Racisme jegens witte mensen
bestaat niet. Daar hebben
mensen van kleur niet
genoeg macht voor.**